

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
návrh aktualizácie Súhrnnej správy z procesu EDP k SK RIS3 2021+ na obdobie 2025-2027	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku	
Charakter predkladaného materiálu	☒ Materiál nelegislatívnej povahy ☐ Materiál legislatívnej povahy ☐ Transpozícia/ implementácia práva EÚ
V prípade transpozície/implementácie uveďte zoznam transponovaných/implementovaných predpisov:	
Termín začiatku a ukončenia PPK	21.11.2024-02.12.2024
Predpokladaný termín predloženia na pripomienkové konanie	December 2024
Predpokladaný termín začiatku a ukončenia ZP**	21.12.2024-02.01.2025
Predpokladaný termín predloženia na rokovanie vlády SR*	Február 2025

2. Definovanie problému
Výpracovanie návrhu aktualizácie Súhrnnej správy z procesu EDP k Stratégii výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky 2021 – 2027 (ďalej len „SK RIS3 2021+“) je nevyhnutné pre splnenie kritérií základnej podmienky „Dobré riadenie národnej alebo regionálnej stratégie pre inteligentnú špecializáciu“. Splnenie kritérií základnej podmienky je predpokladom k čerpaniu finančných prostriedkov a implementáciu časti aktivít politického cieľa 1 „Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva a regionálnej prepojenosti IKT“ v rámci Programu Slovensko v programovom období 2021 – 2027 (ďalej len „PSK 2021-2027“). Vláda SR sa schválením SK RIS3 2021+ 8. decembra 2021 zaviazala voči Európskej komisii zabezpečiť kontinuálny proces aktualizácie oblastí inteligentnej špecializácie v zmysle metodiky podnikateľského objavovania (angl. Entrepreneurial Discovery Process, ďalej len „EDP“). V prípade SK RIS3 2021+ je z pohľadu inteligentnej špecializácie podmienenosť zachovania EDP založená na pravidelnej aktualizácii Súhrnnej správy, ktorá bližšie špecifikuje spôsob identifikácie prioritných oblastí domén a tematické oblasti podpory výskumu, vývoja a inovácií (ďalej len „VVAI“) v rámci SK RIS3 2021+.
3. Ciele a výsledný stav
Cieľom aktualizácie Súhrnnej správy na roky 2025-2027 je zohľadnenie globálnych aj trhových zmien v národnom aj medzinárodnom kontexte, ku ktorým došlo od schválenia aktuálne platnej Súhrnnej správy v roku 2021. Aktualizovaná Súhrnná správa má tiež viesť ku koncentrovanejšiemu nasmerovaniu všetkých disponibilných finančných zdrojov do výskumu, vývoja a inovácií z PSK 2021-2027 a rozšíreniu podmienenosti tematickej koncentrácie priorít v oblasti VVAI aj na úroveň zdrojov z Plánu obnovy a odolnosti, zo štátneho rozpočtu a prípadných ďalších finančných zdrojov za účelom posilnenia inovačnej výkonnosti v globálnych hodnotových reťazcoch.
4. Dotknuté subjekty
Orgány verejnej moci, podnikateľské subjekty, neziskové organizácie, univerzity, verejnosť. Nad rámec uvedených subjektov bola vykonaná samostatná analýza potenciálne dotknutých odvetví v rámci podnikateľského prostredia, ktorá je súčasťou prílohy s názvom: „nace_domény“.
5. Alternatívne riešenia
Neboli identifikované žiadne alternatívne riešenia. Vláda SR sa schválením SK RIS3 2021+ zaviazala voči Európskej komisii zabezpečiť kontinuálny proces aktualizácie oblastí inteligentnej špecializácie v zmysle EDP. Súhrnná správa z EDP sa považuje za živý dokument, ktorý sa aktualizuje v pravidelných intervaloch na základe dostupných údajov a výsledkov dosiahnutých v predchádzajúcom období. Nakoľko ide o dokument, ktorého

pravidelná aktualizácia prebieha od roku 2013, východiskový stav je priebežne definovaný a aktualizovaný ako súčasť obsahu každej stratégie RIS3 a jej nadväzujúcich dokumentov pre dané obdobie platnosti.

6. Vykonávacie predpisy

Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov? ☐ Áno ☒ Nie

Ak áno, uveďte ktoré oblasti budú nimi upravené, resp. ktorých vykonávacích predpisov sa zmena dotkne:

7. Transpozícia/implementácia práva EÚ

Uveďte, či v predkladanom návrhu právneho predpisu dochádza ku goldplatingu podľa tabuľky zhody, resp. či ku goldplatingu dochádza pri implementácii práva EÚ.

☐ Áno ☒ Nie

Ak áno, uveďte, ktorých vplyvov podľa bodu 9 sa goldplating týka:

8. Preskúvanie účelnosti

V nadväznosti na dátum platnosti predkladaného materiálu a s ohľadom na charakter predloženého materiálu (konceptný nelegislatívny materiál s výhľadom na roky 2025 - 2027) sa navrhuje termín preskúmania účelnosti rok 2027. Kritériom prieskumu účelnosti bude verifikácia, či v identifikovaných oblastiach priorit domén SK RIS3 2021+ došlo implementáciou investícií k plneniu cieľov stratégie SK RIS3 2021+ (strategické a čiastkové ciele) a taktiež či došlo k plneniu transformačných cieľov prioritných oblastí aktualizovaných domén SK RIS3 2021+ definovaných v návrhu aktualizácie Súhrnnej správy z procesu EDP k SK RIS3 2021+.

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** vyplniť iba v prípade, ak sa záverečné posúdenie vybraných vplyvov uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. jednotnej metodiky.

*** posudzovanie sa týka len zmien v I. a II. pilieri univerzálneho systému dôchodkového zabezpečenia s identifikovaným dopadom od 0,1 % HDP (vrátane) na dlhodobom horizonte.

9. Vybrané vplyvy materiálu

Vplyvy na rozpočet verejnej správy	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☐ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
v tom vplyvy na rozpočty obcí a vyšších územných celkov	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☐ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
Vplyv na dlhodobú udržateľnosť verejných financií v prípade vybraných opatrení ***	☐ Áno		☐ Nie
Vplyvy na limit verejných výdavkov	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na podnikateľské prostredie	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
z toho vplyvy na MSP	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
Mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov sa uplatňuje:	☐ Áno		☒ Nie
Sociálne vplyvy	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na životné prostredie	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
Materiál je posudzovaný podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	☐ Áno		☒ Nie

Vplyvy na informatizáciu spoločnosti	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na služby verejnej správy pre občana, z toho			
vplyvy služieb verejnej správy na občana	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne

10. Poznámky**Vplyvy na rozpočet verejnej správy:**

Predkladaný nelegislatívny koncepčný materiál vytvára predpoklad pre vznik pozitívnych vplyvov na rozpočet verejnej správy. Tieto vplyvy sú reprezentované najmä pozitívnym dopadom na štátny rozpočet prostredníctvom predpokladaného zvyšovania HDP a tým aj vplyvom na dane, ktoré sú distribuované do štátneho rozpočtu. Priamy vplyv na tvorbu HDP je zabezpečený koncentráciou zdrojov do odvetví a sektorov, ktoré majú podporiť konkurencieschopnosť, produktivitu a inovačnú výkonnosť SR.

Zároveň predkladaný materiál nevytvára predpoklad pre vznik negatívnych vplyvov na rozpočet verejnej správy, nakoľko zdroje, ktorých využitie je obsahom tohto materiálu podmienené majú vzťah k rozpočtovému krytiu zo zdrojov rozpočtu verejnej správy. Všetky vplyvy na štátny rozpočet vychádzajú z už platných a schválených limitov v rámci rozpočtových kapitol vybraných orgánov štátnej správy vo vzťahu k zdrojom z Programu Slovensko 2021-2027, Plánu obnovy a odolnosti a Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií (zdroje zo štátneho rozpočtu). Nad rámec týchto zdrojov materiál nezaväzuje a nepodmieňuje navýšenie rozpočtového krytia z prostriedkov štátneho rozpočtu v ktorejkoľvek oblasti v rámci domén SK RIS3 2021+.

Vplyvy na limit verejných výdavkov:

Predkladaný nelegislatívny koncepčný materiál nemá vplyv na limit verejných výdavkov v zmysle § 30aa zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Maximálna výška výdavkov vlády SR schválením tohto dokumentu nebude dotknutá, nakoľko zdroje, na ktoré sa obsah materiálu vzťahuje a ktorými obsah podmieňuje sú rozpočtovo kryté v iných už schválených a aktuálne platných strategických dokumentoch, ako je Partnerská dohoda, Program Slovensko 2021-2027, Plán obnovy a odolnosti a Národná stratégia výskumu, vývoja a inovácií 2030 (Zdroje alokované pre Akčný plán stratégie).

Vplyvy na podnikateľské prostredie:

Predložený nelegislatívny koncepčný materiál má pozitívne vplyvy na podnikateľské prostredie. Koncentrácia zdrojov na základe identifikovaných priorít domén SK RIS3 2021+ prispeje k udržiavaniu a rastu konkurencieschopnosti, zvýšeniu exportnej výkonnosti a exportného potenciálu, zvýšeniu inovačného potenciálu, zlepšeniu postavenia v globálnych hodnotových reťazcoch a zvýšeniu atraktívnosti SR pre priame zahraničné investície. Za pozitívny vplyv je tiež možné považovať zvyšovanie podnikovej produktivity a produktivity práce prostredníctvom implementácie najnovších technológií do výrobných procesov a zatriktívňovanie trhu práce cez vysokokvalifikované pracovné pozície. Možné identifikované vplyvy sú bližšie popísané v „Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie“, ktorá tvorí súčasť doložky k predkladanému návrhu materiálu.

Schválenie materiálu nezakladá pre podnikateľské subjekty žiadne nové povinnosti. Administratívna náročnosť sa predkladaným materiálom nezvyšuje, nakoľko vyhlásenie výziev a samotné čerpanie zdrojov nie je predmetným materiálom dotknuté a ani rozširované nad rámec už schválených metodických dokumentov k PSK 2021-2027, Plánu obnovy a odolnosti a štátnemu rozpočtu v prípade uchádzania sa subjektov z podnikateľského prostredia o tieto zdroje.

Na základe konzultácií s podnikateľskými subjektmi neboli v materiály identifikované žiadne priame negatívne vplyvy na podnikateľské prostredie, nakoľko cieľom materiálu je rozvoj všetkých oblastí národného hospodárstva, ktoré majú najväčší potenciál pre posilnenie konkurencieschopnosti a zvýšenia inovačnej výkonnosti slovenských podnikov.

Sociálne vplyvy:

Predkladaný nelegislatívny koncepčný materiál nevytvára predpoklad pre vznik sociálnych vplyvov v oblastiach 4.1, 4.2 a 4.3. z dôvodu povahy zamerania predkladaného materiálu a jeho cieľov, ktoré nezasahujú predmetné oblasti. Pre oblasť 4.4. sú identifikované vplyvy bližšie popísané v „Analýze sociálnych vplyvov“ ako súčasť

prílohy k doložke vybraných vplyvov. Z obsahu predkladaného materiálu je možné hovoriť o predpokladanom marginálnom (zanedbateľnom) vplyve na zamestnanosť a trh práce. V oboch prípadoch boli identifikované možné pozitívne aj negatívne vplyvy, napr. v podobe zániku menej kvalifikovaných pracovných miest (napr. z dôvodu zavádzania inovácií v oblasti digitalizácie, automatizácie¹ procesov a zavádzania nových technológií akými sú napr. umelá inteligencia², strojové učenie, vnorené systémy a internet vecí) a vytvorenia príležitostí pre potenciálny vznik kvalifikovanejších pracovných miest (konkrétne v oblastiach zameraných napríklad na analýzu veľkých dát, zmierňovanie klimatických zmien, kryptografiu, biotechnológie, poľnohospodárstvo, či produkciu a uskladňovanie energie³, avšak aktuálna literatúra naznačuje, že prijímanie nových technológií a podpora VVAI má všeobecne pozitívny efekt na tvorbu pracovných príležitostí⁴⁵⁶⁷). Obsah materiálu tiež cieli na zmenu modelu slovenskej ekonomiky smerom k znalostnej ekonomike, ktorá z podstaty zamerania cieli a tvorbu vysokokvalifikovaných pracovných miest a posun v hodnotových reťazcoch, ktoré počítajú aj so zánikom určitých povolanií a pracovných miest. Zároveň obsah materiálu môže viesť k vytvoreniu pozitívnych stimulov (najmä makroekonomických), ktoré podporia zlepšenie fungovania trhu práce, dlhodobú nezamestnanosť a budú viesť k vytvoreniu podmienok pre zvýšenie počtu vysokokvalifikovaných pracovných pozícií. Tieto pozitívne vplyvy kopírujú aj ciele Stratégie hospodárskej politiky SR do roku 2030, ako strategického dokumentu pre smerovanie národohospodárskej politiky SR.

Vplyvy na životné prostredie:

Predkladaný nelegislatívny koncepčný materiál vytvára predpoklad pre vznik pozitívnych vplyvov na životné prostredie. Aktivita definovaná v doménach SK RIS3 2021+ adresujú kľúčové výzvy v priemysle, energetike, doprave a pôdohospodárstve. Pozitívne vplyvy sa očakávajú až po implementácii konkrétnych projektov, ktorým bude predchádzať formulácia súťažných výziev, spolu s podmienkami vyhodnocovania aktivít a kvantifikáciou vplyvov, zo strany sprostredkovateľských orgánov v koordinácii s VAIA a príslušnými doménovými pracovnými skupinami RIS3. Tieto projekty, v závislosti od absorpčnej kapacity, môžu podporiť napr. vznik nových technológií šetrnejších k životnému prostrediu, vytvoriť postupy a inovácie, ktoré pozitívne ovplyvnia súčasné smerovanie SR ekonomiky smerom k trvalej udržateľnosti. Tematická oblasť podpory v doménach bola definovaná v súlade so zelenou a digitálnou transformáciou. Aktualizácia Súhrnnej správy z procesu EDP ako neoddeliteľná súčasť schválenej a aktuálne platnej stratégie SK RIS3 2021+ nepodlieha posudzovaniu vplyvov na životné prostredie v nadväznosti na zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť 1. februára 2006. Samotná stratégia SK RIS3 2021+ v zmysle rozhodnutia MŽP SR v schvaľovacom procese nepodliehala povinnosti posudzovania vplyvov na životné prostredie, preto ani aktualizovanú Súhrnnú správu, ako jej nevyhnutnú súčasť nepovažujeme za materiál, ktorý by menil charakter rozhodnutia MŽP a dôvodnosť na posudzovanie SEA. Rovnaký prístup bol aplikovaný aj u prvej stratégie RIS3 2013-2020 (poznatkami k prosperite - Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR), ktorá taktiež nebola posudzovaná v zmysle zákona č.24/2006 Z. z. a rovnako ako jej Implementačný plán a Produktové línie pre vybrané domény (ekvivalentný dokument ako predkladaná Súhrnná správa z procesu EDP). Posledným dôvodným argumentom je analýza zahraničných RIS3, nakoľko vypracovanie dokumentu je súčasťou záväzkov voči EÚ a ide o Európsky nástroj tvorby inovačných politik. V rámci členských štátov EÚ existuje 5 krajín (BG, ES, FR, IT, PT), ktorých stratégie RIS3 boli dobrovoľne posudzované v zmysle SEA. Na základe tejto skutočnosti považujeme predmetné posudzovanie za goldplating.

Vplyvy na informatizáciu spoločnosti:

Predkladaný nelegislatívny koncepčný materiál nepredpokladá významné priame vplyvy na informatizáciu spoločnosti na základe oblastí 6.1-6.7, ktoré sú súčasťou posudzovania v analýze vplyvov na informatizáciu ako súčasťou príloh k doložke vybraných vplyvov. Predpoklad možného vplyvu na informatizáciu spoločnosti je možné z tohto dôvodu považovať za marginálny (zanedbateľný) a z povahy zdrojov pre, ktoré je materiál svojím obsahom záväzný nie je možné s určitosťou hovoriť o takýchto vplyvoch. Vznik takýchto vplyvov je možný až na

¹ Acemoglu, D, Restrepo, P.: Automation and New Tasks: How Technology Displaces and Reinstates Labor. Dostupné na: <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpwps/ecb.wp2831~fabeeb6849.en.pdf>.

² Rawashdeh, A.: The consequences of artificial intelligence: an investigation into impact of AI on job displacement in accounting. Dostupné na: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/jstpm-02-2023-0030/full/html>.

³ World Economic Forum. Future of Jobs Report 2023. Dostupné na: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2023.pdf

⁴ World Economic Forum. Future of Jobs Report 2023. Dostupné na: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2023.pdf

⁵ Shah, I.H. et al: Does R&D investment drive employment growth? Empirical evidence at industry level from Japan. Dostupné na: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/ijfe.2677>.

⁶ Hotte, K, Somers, M., Theodorakopoulos, A.: Technology and jobs: A systematic literature review review. Dostupné na: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0040162523004353>

⁷ European Central Bank: New technologies and jobs in Europe. Dostupné na: <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpwps/ecb.wp2831~fabeeb6849.en.pdf>.

základe implementácie konkrétnych investícií na ktoré je obsah Súhrnnej správy z EDP procesu k SK RIS3 2021+ naviazaný (Program Slovensko, Plán obnovy a odolnosti a Národná stratégia výskumu, vývoja a inovácií 2030), najmä v doméne Digitálna transformácia Slovenska..

Vplyvy na služby verejnej správy pre občana:

Predkladaný nelegislatívny koncepčný materiál nešpecifikuje konkrétnu oblasť pre vznik nových alebo zmenu existujúcich služieb verejnej správy, resp. zmenu právnej úpravy súvisiacu s takýmito službami pre občanov a spoločnosť. V rámci identifikácie možných marginálnych (zanedbateľných) vplyvov môže predstavovať až samotná implementácia konkrétnych projektov v oblasti výskumu, vývoja a inovácií v rámci domén SK RIS3 2021+ príležitosť pre zlepšenie dostupnosti a kvality služby verejnej správy pre občanov a spoločnosť. Aj napriek potenciálnemu marginálnemu vplyvu vyplývajúceho z možnej podpory projektov, ktoré by mohli priamo ovplyvniť túto oblasť, materiál nezakladá automatický priamy predpoklad vzniku takýchto služieb a ani sa na vznik a úpravu takýchto služieb v texte neodkazuje.

Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu:

Predkladaný nelegislatívny koncepčný materiál nevytvára predpoklad pre vznik vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu z dôvodu povahy zamerania predkladaného materiálu a jeho cieľov, ktoré sú zamerané na podporu VVaI vo vybraných prioritných oblastiach domén SK RIS3 2021+ mimo predmetných sociálnych inštitúcií.

11. Kontakt na spracovateľa

Ronald Blaško, odbor priorít, Výskumná a inovačná autorita
e-mail: ronald.blasko@vlada.gov.sk
telefón: +421 2 209 25 867

12. Zdroje

Aktualizácia Súhrnnej správy bola vypracovaná v spolupráci s analytickým útvarom na Úrade podpredsedu vlády pre plán obnovy a znalostnú ekonomiku a analytickým útvarom na Ministerstve investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR. Všetky dátové analýzy vrátane odkazov na zdrojové dokumenty sú integrálnou súčasťou dokumentu v jednotlivých kapitolách „Východiskový stav prioritnej oblasti“ domén SK RIS3 2021+. Na úrovni pracovných skupín boli dátové analýzy konzultované a verifikované ich členmi schvaľované nadpolovičnou väčšinou prítomných členov.

Z pohľadu zdrojov sú relevantné aj všetky parciálne závery a záznamy (videozáznamy a zápisy zo stretnutí), ktorých sa zúčastnili doménoví vizionári, koordinátori a členovia pracovných skupín. Priebežné konzultácie a závery boli rovnako prerokované na úrovni všetkých pracovných skupín.

13. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov z PPK č. 218/2024 (v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 8.1 Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné

☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie

☒ Nesúhlasné

Uveďte pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením:

II. Pripomienky a návrhy zmien: Komisia uplatňuje k materiálu nasledovné pripomienky a odporúčania:

K doložke vybraných vplyvov

V doložke vybraných vplyvov je uvedený pozitívny aj negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, ktorý je rozpočtovo zabezpečený, zároveň je označený žiadny vplyv na limit verejných výdavkov. V poznámke je uvedené, že sa predpokladá pozitívny dopad na štátny rozpočet prostredníctvom predpokladaného zvyšovania HDP a teda vplyvu na dane, ktoré sú distribuované do štátneho rozpočtu. Priamy vplyv na tvorbu HDP je zabezpečený koncentráciou zdrojov do odvetví a sektorov, ktoré majú podporiť konkurencieschopnosť, produktivitu a inovačnú výkonnosť SR. Predpokladajú sa aj negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, pričom všetky negatívne vplyvy na štátny rozpočet vychádzajú z už platných a schválených limitov v rámci kapitol vybraných orgánov štátnej správy vo vzťahu k zdrojom z Programu Slovensko 2021-2027, Plánu obnovy a odolnosti a Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií (zdroje zo štátneho rozpočtu). Nad rámec týchto zdrojov materiál nezaväzuje a nepodmieňuje zvýšenie rozpočtového krytia z prostriedkov štátneho rozpočtu.

Komisia žiada vyznačiť v Doložke vybraných vplyvov pozitívne a negatívne vplyvy na životné prostredie a informáciu či materiál podlieha posudzovaniu podľa Zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie alebo nie.

Odôvodnenie: K samotnému materiálu bola priložená Analýza vplyvov na životné prostredie aj s niektorými konkrétnymi popismi vplyvov. V Doložke vplyvov je však uvedené, že materiál nemá žiadne vplyvy na životné prostredie.

Stanovisko VAIA: V doložke vybraných vplyvov týkajúcich sa dopadov na životné prostredie bol označený pozitívny vplyv obsahu materiálu na životné prostredie a samotná analýza špecifikovala dôvody pozitívneho vplyvu. Do doložky bola zároveň doplnená informácia o potrebe posudzovania vplyvov na životné prostredie v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. Nakoľko materiál je neoddeliteľnou súčasťou Stratégie výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR na roky 2021-2027 (SK RIS3 2021+), ktorá je platná do roku 2027 a na ktorú sa nevzťahovali podmienky uvedené vo všeobecnej príručke „Posudzovanie vplyvov na životné prostredie v Slovenskej republike“ Ministerstva životného prostredia SR, nejedná sa v prípade predkladaného dokumentu o materiál, ktorý by menil charakter a dôvodnosť už schválenej a aktuálne platnej stratégie, keďže tvorí jej integrálnu súčasť tak ako pred jej aktualizáciou. Rovnaký prístup bol aplikovaný aj u prvej stratégie RIS3 2013-2020 (poznatkami k prosperite - Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR), ktorá taktiež nebola posudzovaná v zmysle zákona č.24/2006 Z. z. a rovnako ani jej Implementačný plán a Produktové línie pre vybrané domény (ekvivalentný dokument ako predkladaná Súhrnná správa z procesu EDP). Posledným dôvodným argumentom je analýza zahraničných RIS3, nakoľko vypracovanie dokumentu je súčasťou záväzkov voči EÚ a ide o Európsky nástroj tvorby inovačných politík. V rámci členských štátov EÚ existujú len dve krajiny, ktorých stratégie RIS3 boli dobrovoľne posudzované v zmysle ESA. Na základe tejto skutočnosti považujeme predmetné posudzovanie za goldplating.

V bode 10. doložky (Poznámky) Komisia odporúča stručne popísať, ktoré opatrenia môžu viesť k zániku určitých pracovných miest, resp. budú mať negatívne dôsledky na isté skupiny profesií, skupín zamestnancov či živnostníkov.

Odôvodnenie: Predkladateľ v bode 10. doložky konštatuje, že v prípade zamestnanosti a trhu práce boli identifikované marginálne pozitívne aj negatívne vplyvy, „napr. v podobe zániku menej kvalifikovaných pracovných miest a vytvorenia príležitostí pre potenciálny vznik kvalifikovanejších pracovných miest“. Komisia považuje za potrebné uviesť, v dôsledku čoho môže dôjsť k zániku menej kvalifikovaných pracovných miest.

Stanovisko VAIA: Do textu doložky boli popísané konkrétne oblasti, ktoré vnímame ako potenciálne významné pre podporu tvorby vysokokvalifikovaných pracovných miest, prípadne tie, ktoré môžu mať marginálny vplyv na zánik určitého spektra pracovných miest. Pri definovaní týchto oblastí sme vychádzali z medzinárodne relevantných odborných štúdií, ktoré poukazujú na možné dôsledky vplyvu na zamestnanosť. Účelom samotnej inteligentnej špecializácie, ktorá vychádza z predkladaného materiálu je tvorba primárne pracovných pozícií s vyššou pridanou hodnotou, ktoré vyžadujú vyššie zručnosti.

Komisia odporúča predkladateľovi v Doložke vybraných vplyvov v časti 5. Alternatívne riešenia doplniť alternatívne riešenia a/alebo nulový variant.

Odôvodnenie: V rámci alternatívnych riešení je potrebné uviesť minimálne nulový variant, t. j. analýzu súčasného stavu, v rámci ktorej sa uvedú dôsledky vyplývajúce z dôvodu absencie právnej úpravy alebo nelegislatívneho materiálu, resp. z dôvodu ich neprijatia.

Stanovisko VAIA: Do relevantnej časti dokumentu bola doplnená informácia o súčasnom stave pre materiál, ktorý je súčasťou schvaľovacieho procesu. Na východiskový stav identifikovaných priorít v oblasti výskumu, vývoja a inovácií sa odkazuje samotný materiál v každej prioritnej oblasti domén v kapitole s názvom „Východiskový stav“.

Komisia odporúča predkladateľovi v časti 11. Kontakt na spracovateľa - doplniť telefonický kontakt kontaktnej osoby v Doložke vybraných vplyvov.

Odôvodnenie: Ide o údaj v zmysle Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov - uviesť meno, priezvisko a funkciu spracovateľa, emailový a telefonický kontakt.

Stanovisko VAIA: Kontakt na spracovateľa spolu s kontaktnými údajmi bol doplnený do predmetnej časti doložky.

V Doložke vybraných vplyvov v časti 4. Dotknuté subjekty Komisia odporúča predkladateľovi uviesť aké skupiny podnikateľských subjektov budú dotknuté (napr. z akého odvetvia, prípadne akej veľkosti).

Odôvodnenie: Materiál bude mať vplyv na viaceré skupiny podnikateľských subjektov. Bolo by vhodné ich špecifikovať, ak je to možné.

Stanovisko VAIA: V rámci prílohy s názvom „nace_domény“ bola doplnená analýza týkajúca sa potenciálne dotknutých subjektov podľa NACE kategorizácie. V uvedenej analýze ide o „možné“ dotknuté subjekty a ich reálna štruktúra závisí od samotných výziev a projektov, ktoré budú skutočne podporené zo zdrojov na výskum, vývoj a inovácie. Vzťah veľkosti podnikov definujú až samotné výzvy v „Podmienke oprávnenosti žiadateľa“. Aktualizovaná Súhrnná správa z procesu EDP svojím obsahom nepodmieňuje podporu len vybraných veľkostí podniku a je cieľená na podporu komplexného spektra podnikov bez ohľadu na ich veľkosť.

Komisia odporúča predkladateľovi opraviť v Doložke vybraných vplyvov termín začiatku a ukončenia PPK z 21.11.2024-29.11.2024 na 21.11.2024-2.12.2024.

Odôvodnenie: Dĺžka PPK je 7 pracovných dní.

Stanovisko VAIA: Do predmetnej časti dokumentu bol doplnený dátum v závislosti na skutočnej dĺžke začiatku a konca konania PPK

K vplyvom na podnikateľské prostredie

Komisia žiada predkladateľa o konkrétnejší a rozsiahlejší popis vplyvov na podnikateľské prostredie v časti 3.4. Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie.

Odôvodnenie: V časti 3.4. Iné vplyvy na podnikateľské prostredie v Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie je k vplyvom na podnikateľské prostredie uvedené len: „Uvedené vytvára predpoklad pre možnosť uchádzať sa o uvedené zdroje zo strany podnikateľského prostredia a tým pozitívne vplyva na podnikateľské prostredie.“ Materiál však má veľmi rozsiahle vplyvy na podnikateľské prostredie, ktoré je potrebné popísať.

Stanovisko VAIA: V súlade s Národnou stratégiou výskumu, vývoja a inovácií 2030 je očakávaný posun v Inovačnom rebríčku v rámci EÚ, ktorý zakladá pozitívny vplyv na zvyšovanie konkurencieschopnosti podnikateľských subjektov, ktorý sa premietne do tvorby nových a lepšie platených pracovných miest, zvyšovania ziskovosti dotknutých firiem, využívania nových výrobných technológií, zvýšenej energetickej efektívnosti a udržateľnosti. Súčasne je možné očakávať niekoľko zásadných vplyvov na podnikateľské prostredie, ktoré budú determinovať jeho transformáciu v nasledujúcich rokoch:

1. Rast investícií do inovácií a výskumu

Podniky budú motivované investovať do vývoja nových produktov, služieb a technológií, pretože budú mať lepší prístup k financovaniu. Vznikne priaznivejšie prostredie pre nové startupy a scaleupy, ktoré budú ťažiť z dostupnejšej podpory.

2. Zlepšenie kvality pracovnej sily

Zvýši sa dopyt po kvalifikovaných odborníkoch v oblastiach ako IT, priemyselná výroba, produkcia potravín a pokročilá výroba. Firmy budú viac motivované investovať do vzdelávania zamestnancov a spolupracovať s akademickou sférou na výskumných projektoch.

3. Väčšia orientácia na digitalizáciu

Implementácia nových výrobných technológií, ako sú umelá inteligencia, robotizácia a internet vecí, zvýši efektivitu výroby a umožní firmám flexibilnejšie reagovať na meniace sa požiadavky trhu. Tieto zmeny zvýšia produktivitu a znížia výrobné náklady.

4. Posilnenie exportných kapacít

Inovácie a vyššia pridaná hodnota produktov umožnia slovenským firmám lepšie konkurovať na zahraničných trhoch, čo podporí export a medzinárodné partnerstvá.

5. Podpora udržateľnosti a zodpovednejšieho podnikania

Firmy budú viac investovať do ekologických riešení, ktoré znižujú ich environmentálnu stopu, vďaka čomu získajú konkurenčnú výhodu na trhoch s rastúcim dôrazom na udržateľnosť. Zvýšená energetická efektívnosť prinesie úspory v nákladoch a posilní dlhodobú ekonomickú udržateľnosť.

6. Transformácia tradičných sektorov

Aj tradičné odvetvia ako automobilový priemysel či strojárstvo budú inovované vďaka novým technológiám, čo ich pripraví na výzvy budúcnosti, ako sú elektrifikácia, autonómne systémy a klimatické zmeny.

7. Priaznivejšie podnikateľské prostredie

Jednoduchší prístup k financovaniu, lepšia infraštruktúra pre výskum a inovácie a stabilná legislatíva zvýšia atraktivitu Slovenska ako miesta pre podnikanie.

8. Zníži sa administratívna záťaž pre firmy zapájajúce sa do výskumných a inovačných projektov.

Celkovo tieto vplyvy zmenia podnikateľské prostredie na inovatívnejšie, konkurencieschopnejšie a udržateľnejšie, čo bude kľúčové pre dlhodobý ekonomický rast SR. Konkrétnejšie vplyvy na podnikateľské prostredie budú závislé od množstva alokovaných a reálne využitých finančných prostriedkov na podporu VVaI.

Komisia odporúča predkladateľovi vyplniť na prvej strane Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie položky: názov materiálu a predkladateľa.

Odôvodnenie: Ide o povinne vyplňané časti analýzy.

Stanovisko VAIA: *Do predmetnej časti dokumentu boli doplnené požadované informácie.*

Na strane č. 4 Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie predkladateľ uvádza prílohy „Zoznam členov pracovných skupín...“ a „Audit trail...“. Komisia odporúča predkladateľovi vybrať výber z týchto príloh a vložiť ho do textu Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie.

Odôvodnenie: Uvedené prílohy sú dosť rozsiahle a pre nezainteresovaného čitateľa náročné na zorientovanie sa. Preto Komisia odporúča vybrať z nich výber a uviesť ho do časti 3.2 Vyhodnotenie konzultácií s podnikateľskými subjektmi pred predbežným pripomienkovým konaním Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie. Do textu tejto časti Komisia odporúča prípadne ešte vložiť niekoľko príkladov zástupcov asociácií a zväzov, niekoľkých vysokých škôl a pod. z prílohy Zoznam členov pracovných skupín pri doménach SK RIS3 2021+. Zároveň Komisia odporúča vybrať detaily a výstupy z kľúčových stretnutí pracovných skupín z prílohy Audit trail aktualizácie domén SK RIS3 2021+. Postačuje v rozsahu 10 (maximálne 20) viet.

Stanovisko VAIA: *Popis výstupov a kľúčových fáz aktualizácie Súhrnnej správy z EDP k SK RIS3 2021+ ako aj zoznam organizácií/subjektov zastúpených v pracovných skupinách (názorná ukážka) bol doplnený do Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie, časti 3.2.*

K vplyvom na rozpočet verejnej správy

Komisia žiada predkladateľa dopracovať analýzu vplyvov na rozpočet verejnej správy. V zmysle Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov sa analýza vplyvov vypracuje vždy pre príslušnú oblasť v prípade vyznačenia pozitívnych a/alebo negatívnych vplyvov, pričom analýza vplyvov sa vypracúva podľa prílohy č. 2 metodiky.

Zdôvodnenie: Dosiahnutie cieľového stavu v daných oblastiach si bude vyžadovať výdavky z rozpočtu, je potrebné uviesť ich kvantifikáciu.

Stanovisko VAIA: *Predkladaný dokument svojím obsahom nezakladá predpoklad na rozširovanie pôsobnosti zdrojov s vplyvom na rozpočet verejnej správy nad rámec už rozpočtovaných alokácií v rámci Programu Slovensko v politickom ciele I, Pláne obnovy a odolnosti v rámci komponentu 9 a 17 a štátneho rozpočtu v rámci alokácií, ktoré sú alokované pre Akčný plán Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií 2030*

K vplyvom na životné prostredie

V Analýze vplyvov na životné prostredie Komisia žiada pre jednotlivé oblasti životného prostredia uviesť, ktoré ciele, tematické oblasti a opatrenia budú mať pozitívne a negatívne vplyvy na životné prostredie.

Odôvodnenie: Napríklad tematická oblasť podpory „1.3.2. Výskum a vývoj progresívnych technológií v oblasti životného prostredia a využívania obnoviteľných zdrojov energie“ bude mať pozitívne vplyvy na životné prostredie. Ale napríklad tematické oblasti podpory „1.4.1. Výskum a vývoj a zavádzanie zariadení a technológií na energetické využitie odpadu“ alebo „1.4.2. Výskum a vývoj v oblasti jadra“ budú mať aj negatívne dopady na životné prostredie prostredníctvom emisií ovzdušie znečisťujúcich látok, rádioaktívnych emisií a produkcie rádioaktívnych odpadov.

Stanovisko VAIA: *Predkladaný materiál sa týka výskumu, vývoja a inovácií, tzn. cieľi na tvorbu alternatívnych riešení k súčasným s vyššou pridanou hodnotou v súlade s medzinárodnými megatrendmi. Slovensko ako členský štát EÚ musí plniť európske záväzky ku ktorým patrí aj zmiernenie dopadov klímy, znižovanie emisií a nižšia produkcia odpadov. Materiál ako taký nezakladá predpoklad pre podporu akejkoľvek negatívneho vplyvu svojím obsahom. V prípade, že by vyhlásenie výzvy takúto možnosť zakladalo tak súčasťou každej výzvy je podmienka dodržania zásady „nespôsobať významnú škodu“. Znenie tejto podmienky uvádzame nižšie:*

Okrem podmienky stanovenej v rámci podmienky oprávnenosti projektu, podľa ktorej podporený projekt nemôže narušiť žiaden z environmentálnych cieľov uvedených v nariadení o taxonómii a zároveň predmetom projektu nemôžu byť činnosti v potenciálne poškodzujúcich oblastiach, ani činnosti vyňaté z rozsahu podpory FST, musí projekt realizovaný v rámci výzvy za účelom zabezpečenia súladu so zásadou DNSH spĺňať nasledovné podmienky:

- 1. Projekt musí predstavovať technologicky a ekonomicky uskutočniteľné nízkouhlíkové alternatívy prispievajúce k zmierneniu klímy a ktoré podporujú prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo v zmysle článku 10 ods. 1 a 2 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088.**

2. Prijímateľ je zároveň povinný **zabezpečiť súlad s najlepšimi dostupnými technikami BAT** vymedzenými v článku 3 ods. 10 Smernice IED¹, ak projekt spadá pod priemyselné odvetvie, pre ktoré boli vydané referenčné dokumenty o BAT (BREF) a zároveň predmet projektu spadá pod činnosti uvedené v Prílohe 1 Smernice IED. Prijímateľ by mal využiť Register informácií o najlepších dostupných technikách, resp. Databázu BREF a REF.
3. V prípade, ak bude predmetom aktivít priamo výskumno-inovačná činnosť, ktorá je zaraditeľná podľa prílohy č. 8 k zákonu o posudzovaní vplyvov² do časti A, a ktorá je zároveň realizovaná výhradne alebo najmä na účel rozvoja a testovania nových metód alebo výrobkov, prípadne metód alebo výrobkov, ktoré sa nepoužívali viac ako dva roky, je takáto výskumno-inovačná činnosť predmetom zisťovacieho konania podľa § 18 ods. 2 písm. a) zákona o posudzovaní vplyvov, prípadne predmetom povinného hodnotenia podľa § 18 ods. 1 písm. b) zákona o posudzovaní vplyvov.

Komisia žiada doplniť informáciu kedy a akým spôsobom budú hodnotené a kvantifikované pozitívne a negatívne vplyvy na životné prostredie.

Odôvodnenie: Komisia rozumie, že v súčasnosti nie je možné presne kvantifikovať vplyvy jednotlivých cieľov a tematických oblastí na zložky životného prostredia. Treba však aspoň popísať kedy, v akej fáze budú hodnotené a kvantifikované jednotlivé vplyvy a aká bude metodika.

Stanovisko VAIA: Informácia o spôsobe vyhodnocovania pozitívnych a zmierňovania negatívnych vplyvov bola doplnená do Doložky vybraných vplyvov a Analýzy vplyvov na životné prostredie.

14. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov zo záverečného posúdenia č. 218/2024 (v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné

☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie

☐ Nesúhlasné

Uveďte pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením: